

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marţi, Joi şi Sâmbătă

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 34
Correspondenţele sunt a se adresa la
Redacţiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articoll nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Politică tradiţională.

X.

În viaţa popoarelor lucrurile se întâmplă întocmai ca în natură. Se nasc, se desvoltă, se ofilesc şi se predau trecutului, ca neesistente mai mult.

În natură avem zile de primăvară, în cari natura reinvie, îşi serbează renaşterea; avem zile de vară, în cari natura ni-se presintă în plină desvoltare şi în întrégă splendore; după cari vin însă zilele toamnei, cu nopţile ei reci, şi cu bruma oălitore, ear' în urmă zilele de érnă, în cari natura odihneşte şi 'şi dörme somnul dulce de recreare, pentru-ca cu ivirea primăverii de nou se 'şi începă trecerea prin aceste patru faze.

Politica noastră naţională, care şi-a luat începutul numai cu cincizeci şi câţiva ani înainte, încă a trecut prin toate aceste faze. A avut zile de reinviere, epocă de renaştere, la anii 1848/9, a serbat zile de desevărsită desvoltare şi s'a arătat lumii în plină splendore, la anii 1861, apoi 1863—65, pentru-ca de la era constituţională încôci se între în zilele toamnei, ofilitore şi distrugătoare, — ear' de la procesul memorandumului încôci se 'şi dörme somnul ei recreator, aşteptând de nou ivirea zilelor de primăvară, de reinviere, de renaştere.

Se pare că suntem ajunşi la acest punct în viaţa noastră politică-naţională. Suntem pe calea de a da viaţă nouă şi întrupare nouă politicei noastre naţionale, care, după ce a dormit aproape zece ani, îşi ridică fruntea şi-şi cere rolul cuvenit în viaţa publică a statului din care facem şi noi parte.

Cel-ce nu vede şi nu înţelege lucrul acesta, nu ştie pipăi pulsul opiniei publice române, şi nu-i ştie face diagnosa politică. Da; politica Românilor din statul ungar e tocmai acum în formaţiune nouă; şi de la cuminţenia lor depinde se i-se dee o viaţă trainică, sau earăşi numai una trecătoare, pe care mâne-poimâne se o pötă ofili şi nimici de nou bruma zilelor de toamnă.

Natural, că credincioşi programului din trecut al ziarului nostru, nu putem dorii, şi nu putem cere alta, decât că ajunsă de nou la epoca reinvierii, politica românească se fie pusă pe bazele tradiţionale ale activităţii, şi se-şi aibă de temelie un astfel de program, pe care toţi se-l putem subscrie, în linişte sufletească, şi în convingerea că-l putem şi realiza.

Am dorii se fim bine înţeleşi. Am voi se se ştie, că o mare parte, chiar cea mai mare parte dintre Români, nu pot subscrie programul de astăzi al partidului naţional român, ear' chiar dacă îl subscriu unii, nu pot între în luptă deschisă şi pe faţă pentru realizarea lui. Ca se nu facem multă vorbă ne permitem numai întrebarea, că ôre dintre prelaţii nostri, aparţinători ambelor biserici, care are curagiul se declare pe faţă că e aderent al programului naţional român? Răspundem că nici unul! Ear' la acţiuni la cari nu pötă participa episcopatul nostru, nu prea îndrăzneşte se participe nici clerul, ori apoi o mare parte din cler, ceea-ce

earăşi are de urmare, că nici poporul nu pöte merge alături cu aceia din şirurile cărora lipseşte clerul şi episcopatul. Şi se nu uităm, că cele mai frumöse acţiuni politice din trecut ale nemului nostru au fost cele făcute sub conducerea arhierilor!

Când am cerut deci în trecut, şi când cerem şi astăzi, ca programul naţional se fie curăţit de puncte de o parte nerealisabile, de altă parte împedecătoare pentru mergerea împreună a tuturor factorilor de semă din sinul naţiunii noastre, — nu ne-am gândit şi nu ne gândim la alta, de cât la închiegarea rîndurilor aşa, că toţi se putem între în ele, şi la solidaritatea atât de necesară naţională, pe care însă numai pe basa unui program după putinţă astfel compus, ca toţi se l' putem numi al nostru, înţelegând sub acest „toţi” şi pe prelaţii nostri de ambe confesiunile, ba mai ales prelaţii, dat fiind faptul, că dintre mişcările şi acţiunile noastre din trecut — cum accentuăm mai sus — numai acelea au avut succes multămitoriu, în fruntea cărora s'a pus episcopatul.

Un lucru însă trebuie se admitem, şi l' ţinem chiar de esenţial în viaţa noastră politică naţională. Nu putem da dreptul fie-căruia de a-şi formula programe politice după plac, şi nu putem da dreptul fie-căruia se dee direcţie politică nemului românesc din statul în care ne aflăm. Lucrurile acestea au se se facă în bună înţelegere, consultându-se cei chemaţi împreună, pentru-ca dacă fie-care în parte ar ave dreptul se mergă pe calea pe care el o găseşte de bună, — ne trezim cu o confusie generală şi cu o anarhie, care numai cînste nu ni-ar face.

Ştim foarte bine, că curentul politic în sinul poporului nostru a fost totdeauna pentru activitate, pentru participare la alegerile dietale. Şi ştim foarte bine, că largi cercuri ale inteligenţei române încep acum se înţelegă înclinările poporului, şi sunt asemenea pentru activitate şi pentru întrearea în luptele electorale chiar la proximele alegeri.

Zicem: largi cercuri româneşti, şi regretăm că nu putem zice: toate cercurile româneşti, pentru-că de fapt nu toţi Românii inteligenţi sunt amici ai politicei de activitate. Dar' de o părere nu am fost noi nici-odată, şi nici nu vom fi nici-odată! Dacă o înţelegere perfectă, fie în o direcţie, fie în alta, n'ar fi cu putinţă, ceea-ce — cunoscând ömenii şi împrejurările — uşor se pötă întâmpla, de-şi n'ar fi de dorit se se întâmple, — atunci, de cât vecinice re-criminări şi acuzări reciproce, disgustătoare pentru obştea cea mare, mai bine se se separeze unii de alţii: activistii la un loc, pasivistii la alt loc. Şi credem, că cei-ce sunt decisi se între la proximele alegeri în luptele electorale, — cu totă energia şi cu toate forţele de cari dispune poporul nostru, aşa vor şi face; se vor aduna la un loc, se vor sfătuí, vor stabili un program politic nou naţional, se vor organiza, pentru-ca se pötă între la timpul seu în lupta electorală, ca partid bine organizat şi bine disciplinat.

Va fi bine aşa? Noi zicem că da. Adevărat, că prin această se dá naştere

unui nou partid naţional român, partidului activist, care de altcum a existat şi mai înainte; — dar' n'are a face. Tocmai prin această va primii întrupare principiul solidarităţii, atât de mult accentuat din toate părţile, pentru-că atunci cei de o părere una vor fi, fie pentru activitate, fie pentru pasivitate, pe când până acuma ştiut este, că solidaritatea a fost zădărnicită tocmai de divergenţa de păreri, dat fiind, că minoritatea s'a supus numai votului majorităţii, dar' n'a lucrat pentru realizarea şi întruparea dorinţelor majorităţii, pentru-că atunci ar fi lucrat în contra convingerii proprii.

Şi apoi, în cele din urmă, suntem un popor de trei milioane, şi nimeni nu ne va lua în nume de rău că nu putem se gândim toţi la fel, şi nimeni nu ne va pute face imputare, că tocmai din acest motiv ne desbinăm în două partide. Din contră, toţi vor zice, că e mai bine se fim desbinaţi în două, şi puşi toţi pe muncă, în urma înţelegerii de care suntem stăpâniţi, de cât uniţi şi solidari în formă, însă în perfectă neînţelegere unii cu alţii şi toţi cu mâ-nile, — în sin! O astfel de politică nu pötă primii aprobarea nimănui, nici chiar a celor mai buni amici şi binevoitori ai nemului nostru.

Crisă — şi anarhie. Prospectivele ce se legau de audienţa ministrului de finanţe Lukács, — nu s'au realizat. Mercuri de la 3 până la 4 ore după amiază a fost primit adevă în audienţă dl Lukács, în care a făcut M. Sale propoziţiuni cu privire la modalitatea eşir din crisă, cari însă n'au fost acceptate din partea M. Sale, deosebi programul de reforme militare, elaborat de comisiunea partidului liberal. În asemenea împrejurări de sine înţeles că nu i s'a concretizat formarea cabinetului. A primit însă mandat se rămână în Viena până a doua zi (Joi) pentru a fi eventual primit de nou în audienţă.

După Lukács a fost primit în audienţă contele Héderváry, ear' înainte de Lukács M. Sa a conferat mult cu baronul Beck, şeful statului major al armatei.

După acestea combinaţiunile scot de nou în plan eventualitatea unui cabinet Andrássy-Tisza, ori cabinet Tisza, ca reprezentant al politicei de „mână tare”, şi fapt e că ambii acestia au fost avizaţi pe cale telegrafică încă alaltăieri, se se prezinte la Viena spre a fi primiţi de nou în audienţă eri. Despre cele petrecute eri nu avem încă ştire. Se pare însă că totuşi politica de „mână tare” va ave se urmeze, al cărei reprezentant e contele Tisza.

Despre eventuala misiune a sa contele Tisza a zis unii colaborator al lui „Bpesti Hirlap”, că ţine de necondiţionat necesară încă o ultimă încercare pentru resolvirea pacinică a crisei (acesta ar fi fost încercarea cu Lukács). Dacă însă şi această încercare ar fi fără succes, atunci „voiu lupta din toate puterile pentru convingerea mea, în astfel de post, pe care momentul împrejurărilor mi-l va designa. În această luptă însă numai aşa voiu pute între cu conştiinţă liniştită, dacă se va adevări mai pe sus de ori-ce îndoăi, că acesta e singura cale, prin care ţera va pute fi scösă din anarhie”, — a zis Tisza, con-form raportului din „Bp. Hirlap”.

Vorbe la înţeles vorbele acestea. De le-ar înţelege însă şi cei la cari se refer.

Congresul.

Şedinţa II.

(ţinută la 15 Octobrie n.)

La 10 ore deschidându-se şedinţa prin Excelenţa Sa Metropolitul, urmăză citirea şi autenticarea procesului verbal al şedinţei prime, luat de notariul Mateiu Voilean.

Se autentică.

Urméză rapórturile secţiunilor verificătoare:

Secţiunea I (archidieceasă) prin referentul Dr. Nicolae Vecerde (president Ioan cav. Puşcariu) rapórtéză asupra actelor electorale ale deputaţilor din eparchia Aradului, propunând verificarea deputaţilor, din 22 cercuri, fiind şapte mandate atacate prin proteste, şi anume mandatele din cercurile Beinş-Vaşcou (din cler), Radna (mirean), această alegere a fost atacată prin 15 proteste; Birchş, Pestey, Giula, 2 proteste, şi Banat-Comloş, 5 proteste, ear' deputatul clerical din cercul Tinca-Beliu nu şi-a prezentat credenţionalul. Actele electorale se depun pe masa biroului spre a fi predate comisiei verificătoare, ce se va alege.

Secţiunea II (Caransebeş) prin referentul Dr. Petru Corneanu (president Filaret Musta) propune verificarea tuturor deputaţilor aleşi în archidieceasă, ca excepţia deputaţilor V. Almăşan, Dr. Victor Cupşa şi Dr. Ioan Şenchea, de la actele cărora lipseşte credenţionalul. Actele lor se depun pe masa biroului spre ulterioară atacare. Prin protest nu a fost atacată nici o alegere.

Secţiunea III (Arad) prin referentul Vasilie Goldiş (president Augustin Hamsea) propune verificarea mandatelor celor aleşi în eparchia Caransebeşului, cu excepţia deputaţilor Trifon Miclea şi George Szerb, cari nu şi-au prezentat credenţionalul, şi Dr. Ioan Sirbu şi Petru Tisu, a căror alegere e atacată prin protest. Actele electorale ale acestora se depun pe masa biroului spre ulterioară competentă atacare.

Tot-odată, autorisat din partea secţiunii relevă faptul că deosebi la alegerile deputaţilor din cler — cum rezultă din acte — în unele colegii electorale s'au prezentat foarte puţini alegători, de-şi tocmai preoţimea ar trebui se premérgă cu exemplu în usarea de drepturile garantate credincioşilor prin Statutul organic. Aduce acest fapt la cunoştinţa Excelenţei Sale şi-i atrage atenţiunea asupra lui.

După acestea constatându-se că sunt verificaţi 75 deputaţi, deci număr capabil de a lua concluse valide, Excelenţa Sa anunţând că urmăză alegerea biroului şi diferitelor comisii, în scopul consultării suspende şedinţa pe cinci minute.

V. Mangra, cu privire la această consultare propune susţinerea usului din congresul anterior, care alesese o comisiune de cinci membri, cu misiunea de a face combinaţiunile pentru alegerea diferitelor comisii. Tot-odată propune şi susţinerea comisiei de candidare din congresul anterior, cu excepţia membrului Dr. Nicolae Oncu, absent de la acest congres, în locul căruia se fie ales Virgil Tomici. Congresul fiind de acord, comisiunea de candidare rămâne cea vechiă cu membrii: Filaret Musta, I. cav. Puşcariu, Part. Cosma, N. Zigre şi membru nou V. Tomici, care se retrage în odaia laterală spre a face combinaţiunile, ear' pe durata consultărilor ei şedinţa rămâne suspensă.

Redeschidându-se şedinţa, comisiunea de candidare prin referentul ei P. Cosma propune a fi aleşi:

în birou: Mateiu Voilean, Ioan Pinciu, Ioan Groza (din cler) şi Dr. George Proca.

Dr. Ioan Șenchea, Dr. George Popa, Dr. George Micalea, Dr. Iuliu Tămășel și Ioan Rusu (mireni);

în comisiunea verificătoare: Dr. Ioan Trailescu, Dr. Nicolae Vecerdea și Ilie Trăilă; în com. organizatoare: Dr. Ilarion Pușcariu, Filaret Musta, Augustin Hamsea, Ioan cav. Pușcariu, Partenie Cosma, Tit Hațeg, Ioan Budințan, Nicolae Zigre și Virgil Tomici;

în com. bisericească: Ioan Papiu, Dr. Iosif Badeescu, Vasile Mangra, Ioan de Preda, Petru Truța, Dr. Gavril Cosma, Dominic Rațiu, Petru Corcan și Dr. Petru Cornean;

în com. școlară: Dr. Eusebiu Roșca, Dr. George Popovici, Roman Ciorogariu, Virgil Onițiu, Mihail Cirlea, Patriciu Drăgălina, Nic. Zigre, Dr. George Micalea și V. Goldiș;

în com. financiară: Vasile Voinea, Mihail Popovici, Voicu Hamsea, Pavel Rotariu, Dr. Nicolae Vecerdea, Nicolae Garoiu, Mihail Velici, Traian Barzu, Constantin Burdea;

în com. petiționară: Vasile Beleş, Sebastian Olariu, Dr. Miron Cristea, Dr. Iancu Mețianu, Dr. Vasile Preda, Aurel Petroviciu, George Feier, Dr. Iuliu Tămășel, și Dr. Aurel Novac.

în com. pentru fundațiunea Gozdu: Constantin Gurban, Nicolae Ivan, Andreiu Ghidiu, Dr. Liviu Lemeny, Ioan Lenger, Dr. Nestor Oprean, George Lazar, Ilie Trăilă și Iuliu Novac.

Congresul primește întru toate propunerea comisiei, ear' Escelența Sa, dintre membrii biroului numește notariu general pe protopresbiterul - asesor consistorial Mateiu Voileanu.

După acestea Esc. Sa presintă congresului:

a) Raportul general al consistoriului plenar; proiect de normativ pentru cauzele la a căror discutare și decideră nu pôte participa un membru al corporațiunei bisericești; raport în cestiunea înființării episcopilor noui; proiect de „regulament pentru examenul de calificare preoțescă; proiect de „normativ pentru regularea competenței plenului consistorial în eparchii, în consonanță cu agendele plenului în consistoriul metropolitan“.

Se transpun comisiei organizătoare.

b) Raportul general al senatului bisericesc.

Se transpune comisiei bisericești.

c) Raportul general al senatului școlar; raport în cauza catechizațiunii elevilor gr.-or. de la școlile străine; raport în cauza planului de învățământ pentru școlile populare și pentru institutelor pedagogice-teologice; raport despre inspecțiunea școlilor și despre mersul învățământului.

Se transpune comisiei școlare.

d) Raportul general al senatului episcopesc; rațiociniile fondurilor metropolitane pe anii 1900—1902, și bugetul pe 1904—1906. Se transpune comisiei financiare.

e) Raportul reprezentanței fundațiunii Gozdu și rațiociniile pe 1900—1902.

Se transpune comisiei respective.

Tot Esc. Sa presintă cererile de concediu ale deputaților Dr. N. Oncu, George Szerb, Dr. Iosif Gall, Dr. Alexandru Mocsonyi, Zeno Mocsonyi și Vincențiu Babeș — din cauză de morb.

Li-se dă concediul cerut, cu excepția deputatului G. Szerb, a cărui alegere nefind încă verificată, și a dlui Oncu, a cărui alegere e atacată prin protest, cererile de concediu se țin în suspens până la rezolvarea cauzei verificării.

Asemenea se încuviințează cererea de concediu a deputatului Dr. A. Vlad pe 3 zile, M. Velici pe 4 zile, Dr. C. Popasu, I. Roșu, I. Mihu, Dr. I. Popovici pe înțregă sesiunea, S. Damian pe timp nedeterminat, ear' a deputatului Dr. I. Suciu (pe 3 zile) ales în cercul Radna, al cărui mandat e atacat prin mai multe proteste, se țin în suspens.

În fine Esc. Sa presintă o arătare întrată contra vicariului Vasile Mangra.

Se transpune comisiei petiționare.

Eshauriată fiind prin acesteia ordinea de zi, Esc. Sa comunică deputaților că mâne (Sâmbătă) la 9 ore a. m. se va oficia în biserică din suburbiul josefin parastas pentru fericitul în Domnul metropolit Miron, la care sunt poftiți să asiste toți, și fixând timpul ședinței proxime pe ziua următoare (Vineri) la 10 ore a. m., — închide ședința la 11½ ore a. m.

Pentru catedrală.

Am primit într-ă alte și colecta de la comuna *Mărgineni*, din tractul Făgărașului, pe care aflăm de bine a o publica cu atât mai vârtos, cu cât unii au oferit și sume mai mărieșore; așa a contribuit:

1. Cassa bisericeii de acolo	cor. 50.—
2. Ioan și Ana Pop . . .	„ 40.—
3. Dănilă Judele . . .	„ 20.—
4. George Marhao, notariu, și Sorica . . .	„ 10.—
5. Ioan George Popa . . .	„ 4.—
6. Ioan, Ana, Ana și Maria Fulicea . . .	„ 4.—
7. Nicolae V. Suvăila . . .	„ 2.—
8. Dionisie Popa, învățătoriu . . .	„ 2.—
9. Ioan N. Judele . . .	„ 2.—
10. Maria Dănilă Suvăila . . .	„ 2.—
11. Ioan și Maria Boacu . . .	„ 2.—
12. Sofia și Regina Ursu . . .	„ 2.—
13. David și Maria Fulicea . . .	„ 2.—
14. George Pop, inv. dir. . .	„ 1.—
15. George și Elena . . .	„ 1.—
16. Nicolae Baiu . . .	„ 1.—
17. Verona Petru Pandrea . . .	„ 1.—
18. Ioan Gavrilă . . .	„ 1.—
19. Sorica G. Boacu . . .	„ 1.—
20. De la mai mulți credincioși . . .	„ 11.10

Considerând, că preotul de acolo *George Pop* încă a solvit deja 200 cor., cu totul a întrat 357.10.

Dzeu să le dea tot binele.

De la congres.

— Raport general al consistoriului metropolitan plenar. —

Nr. 395 Metr.

Mărit Congres!

În trienliu congresual, despre care venim să dăm sémă în acest raport, nemilôsa mörte a răpit din mijlocul nostru mulți bărbați, cari pe când erau în viêtă, au servit biserica cu zel și devotament.

Amintim la primul loc pe episcopul Iosif Goldiș, care, instalat în scaunul episcopesc al eparchiei Aradului la 20 Iulie 1899, a adormit în Domnul la 23 Martie 1902, pe când nu împlinise încă trei ani în conducerea diecesei încredințate lui, și s'a așezat spre odihnă eternă, conform dorinței sale, la mănăstirea Hodoș-Bodrog.

Avea sa a testat-o diecesei ca fundațiune de stipendii.

În privința întregirii scaunului episcopesc, ajuns astfel în vacanță, și a conducerii interinale a afacerilor eparchiei, s'au pus numai decât în aplicare dispozițiunile statutului organic §§-ii 97—105 și 118, — în urma cărora, intrându-se în termen statutar sinodul estraordinar electoral, alegerea de episcop s'a îndeplinit la 30 Maiu 1902, sub conducerea metropolitului, alegându-se episcop protosincolul Vasile Mangra, vicariu episcopesc la consistoriul din Oradea-mare.

Neobținând acéstă alegere preainalta sancțiune, sinodul electoral al eparchiei Aradului convocat de nou pe ziua de 30 Ianuarie a. c. a ales acum episcop pe protosincolul acelei eparchii, Ioan I. Papp, care după censurarea actului electoral în sinodul episcopesc s'a înaintat la rangul de archimandrit, și după urmata preainaltă întărire s'a chirotonit întru episcop la 23 April a. c., ear' la 4 Maiu a. c. s'a introdus în eparchia, respective în scaunul episcopesc.

Prin acéstă înaintare a devenit vacant locul unui asesor ordinar în senatul bisericesc al consistoriului metropolitan.

În același trienliu, acum expirat, au mai încetat din viêtă: Nicolae Cristea, asesor la consistoriul archidieceșan, Moise Bocșianu, protopresbiter emeritat și Petru Anca, paroch, acești doi din urmă din diecesa Aradului, cari cu mai înainte numitul Nicolae Cristea erau asessori suplenți în senatul bisericesc al metropoliei.

Astfelu acest senat se află lipsit acum de un asesor ordinar, și având în vedere un loc rămas neîntregit la congresul din anul 1900, de patru asessori suplenți.

Au mai trecut la cele eterne: Dr. Daniil P. Barcianu, asesor suplent în senatul școlar al metropoliei, și Nicolae Olariu, fiscal consistorial la metropolia; postul cest din urmă s'a întregit prin alegerea avocatului din Sibiu Dr. Liviu Lemeny.

Din periodul congresual penultim se mai află vacant postul unui asesor suplent în senatul episcopesc.

Terminând astfel espunerea perderilor, cari le-am îndurat în decursul unui trienliu, ne luăm voiă a continua raportul, sulevând cele mai însemnate momente din activitatea consistoriului metropolitan în periodul de la 1 Octobrie 1900, până în ziua de astăzi.

Esibite au întrat la consistoriul metropolitan 1324 piese, și anume:

în anul 1900 (după 1 Octobrie) . . .	128
„ „ 1901 „ „ . . .	360
„ „ 1902 „ „ . . .	437
„ „ 1903 „ „ . . .	399

Obiectele plenului s'au resolvit în 9 ședințe, cari s'au ținut:

în anul 1900 (după congres) . . .	2
„ „ 1901 „ „ . . .	2
„ „ 1902 „ „ . . .	2
„ „ 1903 „ „ . . .	3

Dintre obiectele plenului, la locul de frunte, chiar și în rënd cronologic, se cuvine să facem amintire de tendința umanitară, manifestată de guvernul țerei în scopul ajutorării din vistieria statului a preoților aplicați în funcțiuni de capelani pe lângă parochii deficiente și neapți pentru a purta sarcinile oficiului parochial, beneficiind capelanii numai de o parte a venitului parochial în timpul cât parochii sunt în viêtă și un an întreg după mörtea acelora.

Domnul ministru de culte și instrucțiune publică adevă a aflat, că corăspunde spiritului legii, art. XIV/1898, dacă se îngrijește și de ameliorarea dotațiunii capelanilor, și în acest scop în proporțiune cu numărul posturilor de parochii îndreptățiți la întregirea venitului, a asemnat spre dispozițiunea bisericeii noastre suma de 20,000 corône, ca pausal pentru 40 de posturi de capelani, care sumă consistoriul metropolitan are să o distribue într-ă diecese.

Acest ajutoriu se pôte folosi numai pentru capelanii aplicați pe lângă parochii cari se bucură de întregirea venitului prin stat, și nu se pôte asemna unui capelan mai mult de cât 500 corône la an.

Despre folosirea ajutoriului se cer an de an rațiocinii cu documente.

Începând cu anul 1900 s'au asemnat cele 20,000 corône an de an la începutul anului, sau chiar la finea anului precedent, pentru anul viitoriu.

Consistoriul metropolitan, căruia s'a concedut distribuirea sumei asemnate într-ă cele trei eparchii, a luat de basă proporțiunea în care participă eparchiile la subvențiunea de stat pentru administrațiunea dieceselor, și conform aceleia, a acordat archidiecesei 10,000 corône, diecesei Aradului 6000 corône, diecesei Caransebeșului 4000 corône.

Pe când ajutoriu de stat acordat capelanilor a urmat din propria inițiativă a guvernului țerei, căci pe basa legii pentru întregirea venitului preoțesc nu aveam titlu la acest ajutoriu, — tot atunci eram în tractări cu același guvern spre a aplană divergița de vederi în privința §-lui 5 din art. de lege XIV/1898, după-ce guvernul țerei credea, că numitul paragraf din lege nu admite întregirea venitului preoțesc la 1600 corône pe an, ci numai la 800 corône, pentru preoții cari au întrat în cursul teologic fără să fie fost terminat cele opt clase ale scôlei medii, ci le-au completat ulterior după absolvarea cursului teologic.

Noi din parte-ne eram convinși, că intențiunea legii n'a putut fi alta, de cât ca preotul, afară de cunoscințele speciale teologice, să aibă un grad ôre-care de cultură generală, care o dau după lege cele opt clase ale scôlei medii.

Că ôre ajuns-a preotul la acel grad de calificățiune înainte de a întră în cursul teologic, s'au după ce a terminat acel curs, e cu totul indiferent; ajunge, ca preotul în momentul când aspiră la întregirea venitului seu să aibă calificățiunea de opt clase ale scôlei medii, cu atât mai vârtos, pentru-că repetirea cursului teologic după

terminarea studiilor întrerupte la scôla medii, nu se putea de loc admite.

În cele din urmă a succes a ajunge la o înțelegere cu dl ministru, drept care, acei preoți cari au întregit studiile scôlei medii înainte de a întră în viêtă art. de lege XIV/1898, se consideră ca și când ar avé calificățiunea care-i îndreptățește a pretinde o întregire de venit până la 1600 corône la an.

În ambele acestea cestiuni nu putem de cât să ne manifestăm recunoștința noastră față de bunele intențiuni ale guvernului țerei, care în cât pentru ajutoriu dat capelanilor a dispus din indemnul propriu, în al doilea cas earăși a dat legii o interpretare liberală în conformitate cu spiritul și cu intențiunea aceleia.

Încă în raportul nostru din anul 1891 am avut ocaziune a anunța Măritului Congres, că s'au inițiat pertractări cu metropolia sârbescă, resp. cu metropolitul sârbesc din Carloveț pentru a regula și a asigura dreptul de beneficiare al Românilor gr.-or. la fundațiunea înființată de Ioan Trandafil, răposat la anul 1862, și de soția sa Maria, născută Popoviciu, răposată la 18 Octobrie 1883, neguțatori, pre cum se dice, din Transilvania.

Acești doi au făcut la 24 Iunie 1860 un testament comun, prin care testeză spre scopuri culturale și filantropice averea lor din Neoplanta, unde aveau 487 jugere de pământ și patru case. Din acéstă avere testatorii au destinat 479 jugere pentru creșterea tinerimii de legea orientală greco-nerunită, pre cum se numia atunci legea noastră, fără deosebire de naționalitate, așa, ca fie-care elev student să capete din venitul averii testate un ajutoriu său stipendiu de 500 fl., ér' dintr-ă stipendiați a treia parte să fie transilvăneni.

Administrarea fundațiunii și distribuirea stipendiilor testatorii au concedut-o patriarhului sârbesc, metropolitului din Carloveț.

Testamentul devenia executabil după mörtea ambilor testatori, și lăsământul lor s'a pertractat la tribunalul reg. din Neoplanta în 3 Septembrie 1884, activarea fundațiunii însă s'a mai amănat, pentru-că văduva Trandafil după mörtea bărbatului ei abandonase testamentul comun și făcuse testament special, prin care averea sa o testase gimnasiului sârbesc din Neoplanta, ceea-ce a dat ansă la un proces purtat într-ă acest gimnasiu și într-ă patriarh, căștigând cest din urmă procesul.

Metropolia noastră, care ține, că are drept să se ingereze într-un mod ôre-care în administrarea fundațiunii și la împărțirea stipendiilor, neputându-se înțelega cu metropolia sârbescă, când era vorba să se statorească literele fundațiionale, a precizat participarea sa la administrarea fundațiunii într-un proiect de litere fundațiionale prezentat domnului ministru de culte și instrucțiune publică, care avea să aprôbe literele fundațiionale, și care declarase prealabil, că de ôre-ce literele fundațiionale proiectate de metropolitul sârbesc, arată fără îndoială, că din venitele fundațiunii sunt a se premia și elevi din Transilvania, în privința executării și a modalităților acestei premieri însă în proiectul literelor fundațiionale nu se află normă precisă, lămurită, care să nu dea ansă la altă interpretare, — și de ôre-ce publicarea concurselor pentru elevii din Transilvania reclamă dispozițiuni precise, drept aceea domnul ministru află că e de dorit, ca literele fundațiionale să se redacteze, respective să se modifice eventual cu considerare la interesele archidiecesei gr.-or. române.

Durere, că de la acest punct de vedere forte corect dl ministru s'a abătut tocmai când avea la mână afară de proiectul sârbesc și proiectul nostru de litere fundațiionale, și când era acum, ca guvernul statului în eserciarea dreptului de supremă inspecțiune asupra fundațiunilor din țără să decidă într-un mod ôre-care, în tot casul combinativ într-ă proiectul nostru și proiectul sârbilor.

Contrar deci declarațiunii sale de mai înainte, și accentuând, că pe basa dreptului de supremă inspecțiune ar puté validă vederile sale cuprinse în rescriptul din 1 Dec. 1893, nr. 55796, arătate aici mai sus, domnul ministru a creșut ulterior, că

afacerea, mai nainte de toate, aparține la com-petința judecătorilor statului, cari vor avé să decidă asupra întrebărilor: 1. dacă me-tropolitul gr.-or. român are drept la funda-țiunea Trandafil, și 2. dacă are drept, în care măsură se poate ingera el în administrarea fun-dațiunii.

Stăruințele noastre de a convinge pe domnul ministru, că e bine să revină la vederile sale de mai nainte și să apröbe într'un mod öre-care literele fundamentale, n'au avut rezultatul dorit, și așa am fost siliți a începe proces la tribunalul reg. din Budapesta, care, ca for delegat, judecă în cauzele de despărțire ierarhică întrö români și sërbi, și acum așteptăm sentința, eventual sentințele judecătorilor statului într'o afa-cere pur administrativă, în care avea să decidă autoritatea politică, și adevă minis-trul de culte și instrucțiune publică.

Astfelu această afacere trăgănată peste 15 ani de zile cu pertractări sterile, n'a ajuns să fie terminată până în ziua de astăzi, ci s'a avisat la o competență con-troversă, la o soluțiune dubiă, care va caua metropoliei spese considerabile.

(Va urma).

Zile de sărbătoare în Mercurea.

(Sinod protopresbiteral. Adunarea despărțământului Mercurea al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Conferență preotescă și învățătorască. Concert.)

— 22 Septembre v. 1903.

După văduvire de 2 ani protopresbite-ratul Mercurei își are acum șeful său după toate prescripțiile legilor bisericești, în persöna vrednică a dlui Avram S. Pécuaru. Urmând după alegere și întărirea preainaltă, mai era o pedecă, care delăturaându-se și aceea, a ur-mat hirotesirea întru protopresbiter din partea Escelenței Sale bunului nostru Archiepiscop și Metropolit, și așa dl protopresbiter a chiă-mat pe ziua de 20 Septembre st. v. sinodul ordinar protopresbiteral în virtutea §. 45 din „Statutul organic“, spre a-și îndeplini agen-dele.

După serviciul divin celebrat de dl. protopresbiter, asistat de pär. D. Pamfilou din Jina și Ioan Dăian din Săugătin, la care au asistat membrii sinodului, cât și alt public numeros, noul protopresbiter se presintă si-nodului, ca reprezentanță legală a tractului, prin cuvântul de deschidere, în care arată programul de muncă al noului protopresbiter: înainte de toate introducerea păcii, dragostei și buneii înțelegeri atât în centru cât și în comunele tractuale, muncă adevărată inten-sivă pe toate terenurile bisericești-școlare și so-ciale.

Îndeplinind dl protopresbiter cele zise în memorabilul său cuvânt de deschidere și de prezentare, — și suntem convinși că le va îndeplini — tractul nostru va înflori și prospera

A urmat verificarea deputaților din cler și mireni, aleși pe periodul 1903—5 după care dl protopresbiter a cetit raportul gene-ral despre starea protopresbiteratului în anul 1902, lucrat cu multă pricepere, făcându-ni-se o iconă fidelă despre starea lui.

Răpociniul aflându-se în deplină ordine s'a aprobat, ear' episcopiei i-s'a dat absolu-toriu și s'a votat budgetul pe anul 1903

Dl protopresbiter presintă sinodului 2 proiecte de statute. Unul: „Statutele reuniu-nei femeilor române gr. or. din comuna N. pentru înfrumșețarea bisericeii“, are de scop, și titlul o dovedește, înfrumșețarea bisericilor, încă foarte sărace în iconă, căci cari sunt, cu puține excepțiuni, nu sunt de nici o va-löre, ba unele nici nu se pot tolera în bi-serica noastră, și așa de aici înainte punên-du-se baze modeste la un fond spre acest scop, cu timpul se va umplé și golul acesta, ear' icöarele, candelile și alte ornamente pu-tându-se comanda numai cu învoirea oficiu-lui și a comitetului parochial, în stilul bise-riciei drept credincioase ortodoxe-orientale, röl de a înfrumșeța biserica cu iconă de alt rit, încă va fi delăturat. Mai departe, această re-uniune va desvolta simțul de asociațiune și va face înbunătățire și pe teren social.

Al doilea este: „Regulament pentru re-gularea petrecerilor tinerimei din comuna N.“ Tinerimea până acum, lăsată în voia ei, se aduna la joc în marginea satului ori în alt

loc nepotrivit, cum e cărcima satului; ba pot zice, nime nu s'a interesat de lucrările ei, și așa multe scandale și fapte morale se comiteau și comit. Regulamentul acesta, ba-sat pe §. 23 din stat. org., pune tinerimea sub supravegherea comitetului parochial, care are să se îngrijescă de un local corăspunzătoriu, va supraveghia jocul tinerimei prin „Tatăl feciorilor“. În posturi și în apropierea bise-riciei nu se va mai juca, va trebui fie-care tiner și fată să cerceteze regulat biserica, umbletele pe stradă nöptea vor înceta, cate-chisatiunea se va puté tiné regulat, și așa vom contribui în mod förte însemnat la mo-ralitatea tinerimei, crescând pentru comune fi și fice vrednice.

După desbatere sinodul a primit aceste regulamente pentru întreg tractul, supunên-du-le Veneratului Consistoriu archidiecean spre aprobare.

Punctul ultim al programului sinodului protopresbiteral a fost alegerea comitetului și episcopiei, după cari dl protopresbiter prin cuvinte alese multămește membrilor sinodali pentru participare și promițându-i de nou în fața Atotputernicului, și a ömenilor, că va lu-era neconținut pentru înaintarea afacerilor nöstre bisericești-școlare, a declarat închis sinodul actual.

La cuvântul de închidere, în numele sinodului protopresbiteral răspunde pär. D. Pamfilou din Jina, multămind dlui protopres-biter pentru conducerea înțeleptă și pentru zelul cel mare, ce l' desvölta pentru binele tractului, urându-i mulți ani fericiți, la ceea-ce se alătură întreg sinodul.

Eshauriat programul de muncă, am ră-mas fie-care în inimile nöstre multămii și liniștiți, că am fost fericiți a alege un păstor bun și zelos, care pricepându-și chiamarea perfect, va conduce tractul la fericire, și am rugat pe prea bunul Dumnezeu să ni-l tică la mulți fericiți ani!

Tot pe această zi de Sămbătă (20 Sept. v.) a fost convocată și adunare despărțămên-tului Mercurea al „Asociațiunii pentru lita-ratura română și cultura poporului român“.

Mult nu pot scrie despre activitatea acestui despărțământ; atară de lucrările ofi-ciöse nu s'a făcut altceva, decât după-ce di-rectorul, din motiv că nu mai locuiește în loc, și-a dat dimisiunea, s'a constituit despărțămên-tul din nou, alegându-și director pe dl protopres-biter Avram S. Pécuaru, ear' membri în comitet pe Dr. Măcelariu, cand. de avocat în Mercurea, D. Vulc cassariu-conducătoriu la cassa de păstrare din Mercurea, preoții Albon din Dosat și Ilie Dobrota, din Poiana. Cu acestea adunarea despărțământului s'a încheiat și am rămas întru toate mângăiați că interesele Asociațiunii vor înflori, fiind desti-nele ei încredințate acum unor barbați, cari au dovedit că știu și voesc a munci în via Domnului.

După terminarea sinodului și a adunării despărțământului atât membrii sinodali, cât și membrii Asociațiunii s'au întrunit la masă comună la Hotelul „trei Arapi“. Au înat parte vre-o 70—80 persöne în frunte cu pro-topresbiterii I. Droc și A. S. Pécuaru. Nu au lipsit, ca de obicei, nici toastele. Primul l'a rostit dl protopresbiter pentru preabunul și preavrednicul nostru archiepiscop și me-tropolit Ioan Metanu, închinând paharul întru îndelungată și fericită viettä a Escelenței Sale, ear' cei de față au aclamat cu nesfârșite urări de „să trăiescă“ pe preadennul nostru cap bisericesc. Pär. protopresbiter I. Droc, în cuvinte alese a vorbit pentru protopres-biterul Avram S. Pécuaru. Alexandru Măce-lariu pentru preoți, etc.

(Va urma).

NOUTĂȚI

De la teatru. Reprezentațiunea tea-trală de a sëră a reuniunii meserieșilor nostri a succés peste totă așteptarea. Diletanții s'au achitat de rolurile lor în mod laudabil; pu-blic a fost mult — chiar prea mult pentru cât pöte cuprinde spațiul teatrului. Silințele frumoșe ale diletanților au fost onorate și prin prezența Preasfințiților episcopi Nicolae Popea și Ioan Papp, și de numeroși deputați congresuali, preoți și mireni.

*

Esposiția pictorului Smigelschi, după cum am fost anunțat, s'a deschis Mercuri în fața unui public ales. A cercetat-o încă în aceeași zi I. P. S. Sa ar biepscolul și me-tropolitul I. Metianu și P. S. Lor Nicolae Popea și I. I. Papp, petrecând timp mai în-delungat în fața tablourilor interesante. De-putații congresuali, cum și publicul sibian arată interes pentru esposiție. Toți se esprimă multămii cu productul pictorului Smigelschi. Îndemnăm din nou pe preoții și învățătorii nostri din împrejurime, a tolosi această oca-siune și a cerceta esposiția pe cât de rară, pe atât de interesantă.

*

Regele Belgiei — la Viena. Măne sosește la Viena Regele Leopold II. al Belgiei, ca öspe al M. Sale împăratului și rege al no-stru. Motivul acestei vizite e de natură pri-vată a regelui, care voește să röge pe M. Sa Francisc Iosif a primi să fie judecătoriu în conflictul dintre Anglia și Statul Congo (Africa), al cărui „împărat“ și mare-acționar e regele Leopold. Guvernul englez a ridicat adevă protest contra maltratării indiginilor prin am-ploații belgieni. Acest protest e considerat ca pretext din partea Angliei pentru a provoca conflict, pe urma căruia apoi să facă cum a făcut cu țera Burilor. De aceea regele Leo-pold voește să supună cauza unui judecătoriu neinteresat.

*

Multămită publică. Tuturor amicilor și cunoscuților, cari mi-au adresat scrisori de condolență, din incidentul loviturii ireparabile, la care am fost espus prin trecerea prea de timpuriu la cele eterne a prea iubitei mele soții Ana I. Öfoiu n. Rusu, le exprim pe ca-lea această cele mai călduroșe multămite. — Neconsolatul soț Ioan Öfoiu, paroch.

*

Alegere de paroch în Voila. Dumi-necă (28 Septembre st. v.) a avut loc alege-rea de paroch gr. or. în parochia Voila (tract. Făgăras). A fost ales simpaticul tiner, absol-vent de teologie, George Vasu din Voila, cu totalitatea voturilor, afără de 7 membri ai si-nodului parochial, cari n'au votat. Actul ale-gerii a fost condus de protopresbiterul tractual Iuliu Dan.

*

Petrecerea de culesul viilor în Tur-da. De la un membru fruntaș al societății ro-mâne din Turda am primit, sub titlul de mai sus, următorul raport: „Românii din Turda, fără deosebire de confesiune și poziție socială, au arangiat la 11 Oct st. n. o petrecere în folosul bisericilor de ambele confesiuni române din Turda. Petrecerea asta, unică în felul ei, a dovedit evident, că unind puterile se pot face lucruri frumoșe, — a dovedit că Românii din Turda stau mai pe sus de certele confe-sionale întrö frați, atunci când este vorba de scopuri nobile românești și creștinești. Pe lângă succésul moral, strălucit, petrecerea asta a adus 120 cor. venit curat, care s'a dat în folosul bisericilor, în părți egale. Presidentul petrecerii și al festivităților ocașionale proiectate cu ocazia asta, a fost dl Jovian Mureșan, protopop gr. or., ear' vice president, noul paroch gr. cat. din Turda, dl Nicolae Rațiu. Comitetul a fost recrutat dintre inteligenții români, tinând în evidență paritatea. Meserieșii români au decorat sala cu viță de vie, struguri, pere și mere. Publicul adunat în nu-măr mare, a rămas frapat în fața frumoșei pri-velști ce oferă sala de dans, cu bogatele decora-țiuni. Dansul s'a început cu o horă împuné-töre. Me eriași tineri și dörele erau păzitori de vie. Cel ce fura vre un strugur, îl duceau la judecător, ear' acesta îl pedepsia cu o sumă öre care în favorul bisericeii. Era haz și ve-selie în sală, și hoții de struguri mereu se sporiau, pe cum și banii, pe masa judecătorilor. A fost și bătaie de confetti, dörele vindeau ilustrate, cari se adresau dörelor de față. S'au fixat trei premii, pentru dörele cari vor primi mai multe ilustrate. Premiul prim la câștigat dna Dr. Moldovan, — al doilea döra Augusta Petricășiu, ear' al treilea döra Ma-riți V. Rusu. Din toate aceste a rezultat de nou un profit frumos pentru biserică. În firul veseliei din paușă s'au rostit și câteva toaste: pentru öspeți, pentru meserieși, pentru buna înțelegere, pentru cei cari se feresc de cer-tele confesionale, etc. După paușă petrecerea a durat veselă, până în zori. Reușita petrecerii a umplut de bucurie pe toți. Turda a dat o pildă bună de bună înțelegere întrö frați. No-tele discordante au fost döra purtarea neier-tată și condamabilă a învățătorului gr. cat. din Turda, Simion Poruțiu, — care, din cauze private și personale s'a nsuit să strice buna înțelegere, pe motive confesionale, și ademe-nind pe câțiva din provincie, a făcut o con-tra-petrecere, la care n'a luat însă parte aprobe nime. Pentru-ca dl învățătoriu s'e-și primescă lecția, s'au luat dispoziții. Lipsa unui tiner advocat din Turda, pe cum și a cătorva tineri „demonstranți“, n'a fost bagată în sémă. Nădejde avem, că la anul nu se vor mai ivi note de acestea discordante, spre posomorirea celor ce binevoesc, și cărora dzeu se le ajute!

*

Corul mixt bisericesc va cânta în biserica din suburbiul Iosefin Duminecă (în 5/18 August) la 9 ore a. m.

*

Mai bogat de cât episcopul sën. Întrö virilistii comitatului Györ primul e aba-tele Fehér Ipoly din Panonhalma, care plă-tește dare directă 81.172 coröne după veni-tele sale. Episcopul diecesei rom. cat. la care aparține abația din Panonhalma, contele Ni-colae Széchenyi urmăză după abatele, cu 26738 coröne dare directă. Al treilea virilist e contele Khuen-Héderváry cu 19.604 coröne dare directă.

*

Plus-portul scrisorilor nefrancate suficient. Ministrul ung. de comerț și co-municațiune face cunoscut publicului, că taxele de plus-porto pentru scrisori nefrancate sufi-cient (epistole, cărți postale, tipărituri — ape-dițiune sub bandagiu — mustre de marfă și scrisori de afaceri), pe cari factorii postali au să le incasseze de la adresat cu ocaziunea înma-nuării scrisorilor, cu începere de la 1 No-vembre st. n. factorii au să le couteze prin marce postale făcute a nime spre acest scop, lipite pe plicul scrisorilor respective. Cu înce-pere de la 1 Novembre st. n. publicul să denege plătierea taxelor de plus-porto pentru scrisorile cari nu sunt provödate cu marcele de cuitare — zice ordinul ministerial, dto 25 Sep-tembre 1903, — respective plicul astorfel de scrisori răscompărate de la factori să l' tri-mită ori-cărei direcțiuni postale în plic ne-francat. Taxele de postport pentru asemnate postale și pentru colete (pachete) nu cad sub această dispoziție.

*

Soc. de lectură „Inocențiu M. Clain“ a elevilor seminarului teologic gr. cat. din Blaj s'a constituit pe anul școlar 1903—904 în următorul chip: president Octavian Popa, c. IV; vpres. Petru Suciu, c. III; secretariu Ioan Boldor, c. IV; archivariu Aurel Vodă, c. III; cassariu Iosif Bogdan, c. III; contro-lor Silviu Poșiar, c. II; bibliotecariu Ioan Câr-naț, c. II; vicebibliot. Aurel Esca, c. I; no-tariu Romul R. Stoica, c. I; În comisiunea li-terară au fost aleși: Nic. Platon și Corn. Andreea, c. IV; Nic. Marcu și Vict. Deciu, c. III; Aurel Marco și J. Mărginean, c. II; Sept. Popa și Adrian Popa, c. I.

*

Aventura unui bețiv. Se scrie din Bern următörea întâmplare: Un delincuent, de bucurie că împlinindu-și osănda a fost pus pe picior liber, Dum necă s'era s'a chircilit tun și în această stare de beție trecând prin grădina zoologică a cădüt în gröpa urșilor. Din norocire însă, bețivul a cădüt în gröpa puilor de urși, cari bucurându-se de noul öspe l'au primit cu morărituri și guduliri prietinoșe, lăsându-l în pace să-și dörmă som-nul beției. Luni dimineața apoi puii erau gro-zav de uimiți de țipetele și strigătele öspelui, care trezindu-se și în buimeceala beției cre-dënd că e întrö urși mari, striga după aju-toriu cât îl țineau puterile. La strigătele lui i-au dus păzitorii grădinei o scară, pe care a eșit apoi din societatea micelor dihanii.

*

Un acău de bani vechi. Se scrie din Hunedöra, ca cu ocaziunea săpăturilor de fundament efectuite pe un loc al fabricii de ferărie lucrătorii au găsit în pământ un vas de petró plin cu monede de argint romane din timpurile înainte de Christos (?). Antre-prenorul zidirii, Laurent Portande, și lucrătorii cari au găsit comöra, și-au împărțit întrö ei banii, ear' vasul l'au spart. Venind apoi la cunoștința căpitanului de poliție, că în oraș circulă monede antice, a cercetat cauza și a aflat că Anton Ajozai (?) din Cugir a vîndut orologierului E. Malász din Deva 19 chilograme de monede de acestea. Le-a confiscat pe toate câte nu topise argintariul, ear' acum continuă cu cercetările întru a da de urma și a restului comorii, de öre-ce va-sul în care fuseseră găsite monedele, avea capacitate de circa 50 litre și se zice că era plin cu bani.

*

Mörte reumei! Dintre nenumörösele mijlöce ce se recomandă contra morburilor reumatice, de mai bun și neîntrecut se do-vedește alifa „Restaurator“ al lui Halápi, de öre-ce această alife nu numai liniștește cele mai violente dureri, dar' le și vindecă, fără să reclame deosebite jertfe materiale, costând un tub numai 1 cor. 60 fil. Această alife me-rită de fapt numele său, deöre-ce în timp scurt restaură deplin pe cel mai greu bol-nav. Producent al „Restaurator“-ului este apotecariul Frideric Halápi la „Apostol“ Buda-pesta, József-körut nr. 64.

Posta redacțiunii.

Dlui I. B. în B. Am dispus conform cererii. Vă rugăm însă să d spuneți la felu și dtre, deöre-ce de la nrul dto 15 August nu am mai căpetat nimic nici noi.

Dlui I. S. în V. „O strămutare“ e mai bine să nu se publice. E ceva de interes prea particular, abstracție de la — anumite crîmpețe.

[242] 1—3

Arlejtési hirdetés.

A nagyszebeni m. kir. állami elme-gyógyintézet önkézelési élelméhez szükséges

I. liszt,
II. tej,
III. sertéshús, zsír és hentes készítmények

szállítása 1904. január 1-től egy, esetleg három egymásután következő évre, az intézet gondnoki irodájában folyó évi november hó 6-án d. e. 10 órakor tartandó írásbeli árlejtés alkalmával biztosítani fog.

Az egy évi forgalomnak megfelelő 5% bánatpénzül: a lisztre 540 korona, a tejre 350 korona és a hentes készítményekre 550 korona készpénzben vagy magyar állami papírokban, a magyar nyelven írott, 1 kor. bélyeggel ellátott, jól lepecsételt ajánlathoz csatolandók és alolirott helyen pontos időben benyújtandók.

Esetleges felvilágosítás a hivatalos órákon belül az intézet hivatalos helyiségében megszerezhető.

Megjegyeztetik, hogy szerződés kötése esetén, a bánatpénz kétszeres összege szolgál óvadékkül.

Nagyszeben, 1903. október 13-án.

A m. kir. állami elme-gyógyintézet igazgatósa.

De la Librăria archidiecezană se pôte procura **Colecțiune de cântece și cântări bisericești pentru școlile poporale** de N. Stoicovici. Partea I. Cântece și cântări bisericești într-o voce, pentru anii: I, II și III de școală. Prețul broș. 50 fil. plus 5 fil. porto postal.

Nr. 515/1903.

[233] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de al II-lea paroch în parochia de clasa a III-a din Cebea se escrie concurs cu termin de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în tabela B., pentru întreținerea venitorilor preoțești de la stat.

Reflectanții la acest post au ași așterne cererile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și au a se prezenta în vre-o Duminecă ori sâmbătă în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Comitetul parochial în conțelegere cu oficiul protopresbiterial.

Brad, la 18 Septembrie 1903.

Vasiliiu Damian
protopresbiter.

La Librăria Tipografiei Archidiecezane se află de vânzare:

Ziariul unui Pierde-Vară, de George Coșbuc 2—

Iisus Christos cu cuvintele sânteii scripturi, de Dr. Petru Barbu 2-50
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10 bani mai mult.

Cuvinte adevărate, de N. Iorga C. 2-50
plus 20 fil. porto postal.

Vocabulariu portativ german-magiar-român, magiar-german-român și român-german-magiar, de Heinrich Schlandt, prof. gimn. Prețul unei părți singuratică este 20 fil.; toate trei părțile broșate la oală costă 60 fil., plus 5 fil. porto postal.

Librăria archidiecezană.

Farmacia „la ursul negru” a lui Guido Fabritius

Sibiu, piața-mică nr. 27

își recomandă bogatul seu **deposit de specialități medicale-farmacistice, bandage chem. curate, preparate dietetice** de întărit pentru morboși și reconvalescenți, **tot felul de obiecte de toaletă, instrumente chirurgice, cum și medicamente veterinare etc. etc.**

[236] 2—10

Espediție postală în fie-care zi.

Deschidere de magazin.

Avem onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că în **14 Septembrie n.** deschidem pe piața de-aici un

Magazin de confecțiune pentru dame și domni de primul rang.

Cumpărările le facem în persoană în Berlin și Viena și astfel vom îngriji ca stabilimentul nostru să fie asortat cu cele mai bune și mai frumoase lucruri. Totodată ne vom nisui să facem astfel de prețuri, ca să ne putem măsura cu ori-ce concurență.

Pentru cercetarea stabilimentului ne rugăm

Ludovic Ferencz & Comp.

strada cismădiei nr. 2

[210] 8—10

(Localul din colț al Hotelului „Impăratul Romanilor”, mai înainte Krassovski.)

Ludovic Ferencz croitoriu de bărbați Sibiu, str. cismădiei 12.

Pregătește în atelierul seu după măsură cele mai moderne vestimente, ca: sacouri, jachete, fracuri și haine de salon, apoi pardisiuri și paltone, după cea mai nouă modă. [224] 4—10

Asemenea pregătește

reverenți

după cel mai nou stil.

Lucru solid. — Prețuri moderate.

VINETELA

Mai bună la albituri!

— Sub scutul legilor. —

Vinetela cea mai plăcută în spălătorii și gospodării.

Eftină și neîntrecută.

1 sticlă mică de 24 fil. ajunge la 10 spălături. — 1 sticlă mare costă 1-60 cor., 1/2 sticlă 1 cor. Se capătă pretutindenea! Să ne ferim de imitațiuni!

Singurii producători:

URANOS

FRATII HOCHSINGER, fabrică chimică

BUDAPESTA
VI., str. Rozsa 85.

[116] 13—16

Cel mai sigur mijloc

contra podagrei, reumei

junghiurilor, durerilor de spinare, de șolduri
și contra tuturor durerilor de chiutori este alifia

RESTAURATOR

a lui HALÁPI

scutită prin lege, care nu numai liniștește cele mai violente dureri, dar le și vindecă.

Probată și recomandată de numeroși profesori-medici
Un tub costă 1 cor. 60 fil.

Singurul deposit:

Apoteca „APOSTOL”

Budapesta, VIII, József-körút 64.

Ani de zile am suferit de dureri reumatice. Nici un mijloc, nici o scaldă nu mi-a ajutat. Numai alifiei dale Restaurator am a mulțami sănătatea. Primește pentru această espreșiunea adânc simțitei mele mulțamite, cum și asigurarea, că voui recomanda fie-cărui pacient de un asemenea morb în cel mai călduros mod alifia dale.

Budapesta, 10 Sept. 1903.

IOSIF MUNKÁCSI
str. herna 30.

După folosire

Înainte de folosire

[241] 1—30

Deschidere de atelier.

Avem onore a aduce la cunoștința onoratului public român, că în **15 Octombrie** am deschis în **strada poplăcii (Quergasse) nr. 21**

atelier de croitorie bărbătească modernă

în care efectuim după comandă tot felul de haine bărbătești, ca: sacouri, pardisiuri, jachete, haine de salon, fracuri, paltone ș. a.; asemenea efectuim tot felul de uniforme militare, cum și reverenți — după cel mai nou stil, și pe lângă cele mai moderate prețuri. Croiela o facem după așa numitul sistem Poicvalnik.

Ca absolvenți ai institutului de croit din Viena și basați pe cunoștințele practice, câștigate în Viena, Budapesta și alte orașe, ne simțim îndreptățiți a afirma că vom pute pe deplin mulțami onorații mușterii.

Asigurând deci on. public românesc, că l vom servi prompt și conștient, îl rogam totodată să ne adreseze cu deplină încredere.

Sibiu, 8 Octombrie n. 1903.

Cu deosebită stimă

Petrașcu & Părau
croitori.

[235] 3—3

Requisite de scris
se pot procura de la

Librăria Archidiecezană.

Veritabilul lac Christoph este cea mai bună vopsală de podină.

face cu puțință a unge podinele fără de a deranja odăile, fiind-că se evită mirosul neplăcut, propriu colorii și lacului de oleu, care se svântă încoet și e lipicios. Folosirea e atât de simplă, în cât ori-cine pôte unge podinele, cari se pot șterge cu rize umede, fără să părădă luciul. — Se deosebesce:

lac lucitor colorat de podine,

brun-gălbui și brun-mahagoni, care acopere ca oleul și dă luciul: deci folosibil deopotrivă la podine noue și vechi. Acopere pe deplin pete vechi, vopsăla anterioară, etc.; și

lac lucitor curat (necolorat)

pentru podine noue și parchete, care dă numai luciul. Mai cu seamă pentru parchete și podine de tot nou, unde deja cu colorii de oleu. Dă numai luciul și nu ascunde modelul lemnului.

Colli postali circa 35 m. pâr. [2 odăi mijlocii] fi. 5-90 v. a. În toate orașele unde sunt depozite, comanda directă vor fi transmise acestora; vâpsiri de model și prospecte gratis și franco. La cumpărare este a se lua sîmă, precis la firmă și marca firmei, fiind-că acest fabricat existent din 1850 se imităză mult, pu și se falsifică, în cât se pune în comerț o mară slabă, care nu corespunde scopului.

Francisc Christoph

inventator, singurul fabricant al veritabilului lac lucitor de podine.

Praga-K.

Berlin, NW.

Sibiu: W. Gustav Simonis. Brașov: H. Zintz. Orăștie: Kercsed G. Făgăraș: J. Jaros.

Medias: Martin Schemmel.

[132]

15—15